

Lajitteluohje Yara Suomi Oy Uudenkaupungin tehtaat

VAARATTOMAT JÄTTEET

Jätteiden lajittelu näiden ohjeiden mukaisesti kuuluu jokaisen vastuulle. Jätteiden oikea lajittelu mahdollistaa niiden hyödyntämisen myös korvaamaan neitseellisiä raaka-aineita, eli lajitteleminen on kiertotalousteko. Tavoitteenamme on lisätä jätteen materiaalihyödyntämistä ja oikea lajittelu on tämän tavoitteen saavuttamisen edellytys.

Seuraavassa on kuvattu lyhyesti eri jättejakeiden oikea lajittelu. Tarkemmat lajitteluohjeet löytyvät jätepisteiden ja jäteastioiden yhteydessä olevista merkinnöistä.

Rakennusjäte

Rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät jätteet, joita ei voida lajitella kierrätettäviin tai hyödynnettäviin jakeisiin. Rakennusjäte viedään kaatopaikalle.

KIERRÄTETTÄVÄT TAI HYÖTYKÄYTTÖÖN SOVELTUVAT JÄTEJAKEET: PAHVI, PAPERI, MUOVI, PUU, METALLI JNE. TULEE LAJITELLA ERIKSEEN (JÄTEASETUS).

Puu

Puujäte rouhitaan/haketetaan ja toimitetaan energiahyötykäyttöön.

KYLLÄ	EI
Kertakäyttölavat	Paineekyllästetty puu
Rikkinäiset kuormalavat	Muovi
Laudat ja muu rakennuspuu	Pahvi
Lastulevy, vanerit	
Hirret	
Lämpökäsitelty puu	

Tiili- ja betonijäte

Tiili- ja betonijäte kerätään em. tarkoitusta varten varatulle lavalle. Suuremmat määrät voidaan lajitella erikseen kasalle työmaa-alueelle ja toimittaa suoraan kierrätykseen.

Villajäte

Puhtaalle villajätteelle on oma keräysastia. Likaantunut villajäte (lannoite, hapot, muut kemikaalit) tulee lajitella erikseen annettujen ohjeiden mukaisesti. Veden kastelema villa voidaan lajitella puhtaan villan joukkoon.

Asfalttijäte

Asfalttijätteet voidaan välivarastoida sovitusti tilaajan osoittamaan paikkaan, josta ne toimitetaan asfalttiasemalle hyödynnettäväksi. Asfalttijätteen tulee olla puhdasta, kemikaalipitoinen asfalttijäte tulee lajitella erilleen ja ilmoittaa tilaajalle.

Kumijäte

Kumijäte kerätään kumijätelavalle. Kumijätteen noutaa sopimuksen mukaan yhteistyökumppani hyötykäyttöön.

Pahvi ja kartonki

Pahvi- ja kartonkijäte hyödynnetään uusiopahvin ja -kartongin raaka-aineena.

KYLLÄ	EI
Aaltopahvi Pahvilaatikot Ruskea kartonki Voimapaperi Kartonkihylsyt Pahviset nestepakkaukset	Likaiset pakkaukset Foliodut pakkaukset Märkä tai likainen materiaali

Teräsromu/ Metallijäte

Teräsromu lajitellaan kirikkaaseen ja mustaan romuun, teräsromu toimitetaan sopimuksen mukaan uusiokäyttöön

Paperi

Paperi toimitetaan uusiokäyttöön sanomalehti ja pehmopaperin raaka-aineeksi.

KYLLÄ	EI
Mainoslehdet, lehdet Toimistopaperit Kirjat Muu kierrätyskelpoinen paperi	Pehmopaperi Märkä tai likainen paperi Tietosuojapaperit

Lasijäte

Lasijäte toimitetaan hyötykäyttöön esim. lasivillan tai uusiolasin valmistus.

Lasipakkaukset

KYLLÄ	EI
Lasipurkit Lasipullot Vihreä, ruskea, kirkas lasi	Posliini, keramiikka Juomalasti, Maljakot Ikkunalasit Kuumuutta kestävä lasi (Pyrex)

Tasolasi

KYLLÄ	EI
Ikkunalasit Eristelaselementit Tuulilasit Karkaistut lasit Vanhat pokalliset ikkunat Purkulasit Juomalasit	Lasipakkaukset

Muovijäte

Muovijäte hyödynnetään materiaalina korvaamaan fossiilisia raaka-aineita.

KYLLÄ	EI
Muovipullot, kanisterit, purkit Muovikassit, muovisäkit Lavahuput Suojamuovit, muovikalvot Muoviputket IBC-kontit (ilman metallikehikkoa) Muut kovat muovit Styroksi	PVC -muovi (suuret määrät)

HUOM! Pieni määrä PVC-muovia: putken pätkät jne, voidaan lajitella muovijätelavalle (Lannoitetehtaan edustalla). Ne erotellaan myöhemmässä käsittelyvaiheessa. Suuremmista määristä on sovittava erikseen.

Energiajäte

Energiajätteestä valmistetaan kierrätyspolttoainetta käytettäväksi oheispolttoaineena teollisuus- ja voimalaitoksissa.

KYLLÄ	EI
Likaantunut tai märkä paperi ja pahvi Styroksi, polyuretaani, vaahtomuovi Kevytpressut	KIERRÄTETTÄVÄT JÄTEJAKEET PVC -muovi

Sekajäte/kaatopaikkajäte

Sekajäte poltetaan jätteenpolttoon tarkoitetussa laitoksessa ja palamisessa syntyvä energia otetaan talteen. Palamaton aines sijoitetaan kaatopaikalle.

KYLLÄ	EI
Keramiikka, posliini Lakaisujäte (ei lannoite) Peililasi Lasikuitu	Vaaralliset jätteet PVC-muovi HYÖDYNNETTÄVÄT JÄTEJAKEET KIERRÄTETTÄVÄT JÄTEJAKEET

Huom! Kaikki lamput (energiasäästö- led-, loisteputki-, hehku- jne.) kerätään erikseen vaarallisen jätteen varastolla sijaitseviin lajitteluastioihin.

Prosessijäte

Prosessijätteitä, esimerkiksi lannoiterakeita tai sakkoja tms., ei saa sekoittaa mihinkään muihin jättejakeisiin. Prosessijäte kerätään erikseen ja toimitetaan tuotanto-osaston osoittamaan paikkaan.

VAARALLISET JÄTTEET

Vaarallinen jäte on jätettä, joka kemiallisen tai muun ominaisuutensa vuoksi voi aiheuttaa erityistä haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Vaaralliset jätteet on pidettävä erillään muusta jätteestä ja säilytettävä niin, ettei siitä aiheudu vaaraa ihmisille tai ympäristölle.

Vaarallisen jätteen kerääminen tehdasalueella

Tehdasalueella syntyvä vaarallinen jäte kerätään asianmukaisiin astioihin jätteen syntypaikalla, esimerkiksi alkuperäiseen astiaan johon merkitään selvästi lisäksi JÄTE. Suurempia määriä varten pyydetään soveltuva keruuastia tilaajan yhteyshenkilöltä tai jätehuolto-operaattorilta. Paikoissa, jossa vaarallista jätettä syntyy säännönmukaisesti on omat keräysastiat vaarallista jätettä varten. Täydet astiat toimitetaan vaarallisen jätteen varastolle, josta ne toimitetaan eteenpäin.

Kun tuot jätteitä varastolle, muista liittää mukaan jätteiden siirtoasiakirja, josta käy ilmi mikä jäte on kyseessä ja jätteen alkuperä ja tuoja. Nämä tiedot tarvitaan, jotta voidaan varmistaa turvallinen jatkokäsittely

Paristot ja akut

Litium-, hopeaoksidiparistot ja nikkeli-kadmiumakut (ns. nappiparistot ja ladattavat akut ja paristot) ovat ongelmajätettä. Keräysastiat ovat osastoilla. Keräysastiat tyhjenetään vaarallisen jätteen varastossa olevaan keräysastiaan.

Loisteputket ja muut lamput (hehkulamput, energiasäästölamput jne)

Käytetyt loisteputket ja elohopealamput toimitetaan ehjinä keräysastioihin vaarallisen jätteen varastotelttaan. Myös muut lamput kuten, hehkulamput, energiasäästölamput jne. toimitetaan vaarallisen jätteen varastolla löytyvään omaan keräysastiaan.

Liuotinjäte

Liuotin- ja vastaavat jätteet säilytetään tiiviissä astioissa. Jäteastiat toimitetaan vaarallisen jätteen varastoon niille varattuun paikkaan.

Maalijätteet

Maalijätteeseen kuuluvat maalit, lakat ja liimat Osittain kuivuneet maalipurkit toimitetaan vaarallisen jätteen varastotelttaan niille varattuun paikkaan. Tyhjät, kuivuneet maalipurkit ovat sekajätettä.

Asbestipitoinen jäte

Asbestipurkutyö tulee teettää työsuojeluviranomaisen valtuuttamalla purkuyrityksellä, joka huolehtii asbestityön aloittamisilmoituksen ja työsuunnitelman toimittamisesta työsuojeluviranomaiselle, jätteen purkamisesta, merkitsemisestä ja tiiviistä pakkaamisesta sekä toimittamisesta loppusijoitettavaksi kaatopaikalle.

Kirkas voiteluöljy

Kirkasta käytettyä voiteluöljyä eli noetonta voiteluöljyä, ovat koneiden ja laitteiden hydraulikkaöljyt, vaihteistoöljyt, kiertovoiteluöljyt, turbiiniöljyt ja muuntajaöljyt, joissa ei ole PCP-yhdisteitä.

Jäteöljy varastoidaan vaarallisen jätteen varastoteltassa oleviin kontteihin.

Käytetystä kirkkaasta hyvälaatuisesta öljystä valmistetaan kierrätysöljyä teollisuuden ja metsäteollisuuden käyttöön.

Musta käytetty voiteluöljy

Mustaa käytettyä voiteluöljyä on moottoriöljy, mustat vaihteistoöljyt ja voimansiirtoöljyt. Jäteöljyt varastoidaan vaarallisen jätteen varastoteltassa oleviin kontteihin. Musta käytetty öljy toimitetaan hyötykäyttöön.

Kiinteä öljyjäte

Kiinteää öljyjätettä ovat voitelurasva, rasvaiset trasselit ja rätit, rasvan ja öljyn imeytykseen käytetyt tarvikkeet, raskas polttoöljy, hammaskehien voitelurasvat, jäterasvojen keruusäkit. Keräyskontteja on sijoitettu jätteiden syntypaikoille. Keräyskontit toimitetaan vaarallisen jätteen varastotelttaan niille varatulle paikalle ja otetaan tyhjä kontti tilalle. Jäte toimitetaan jatkokäsittelyyn.

Öljyvesiseos

Kirkkaat ja mustat hyvälaatuiset käytetyt voiteluöljyt, joiden vesipitoisuus on yli 10 %. Öljyvesiseos kerätään syntypisteisiin sijoitettuihin kontteihin. Täydet kontit toimitetaan vaarallisen jätteen varastotelttaan niille varatuille paikoille ja otetaan tyhjä kontti tilalle. Vesiöljyseos pidetään erillään muista öljyjätteistä. Vesiöljyseos toimitetaan poltettavaksi tai hyötykäyttöön.

Painekyllästettypuu/Kestopuu

Painekyllästettypuu kerätään sille varatulle jätelavalle, keskusvaraston takana olevalla kentän takareunassa, jäte toimitetaan yhteistyökumppanin toimesta asianmukaiseen polttolaitokseen.

Sähkö- ja elektroniikkaromu

SER-romua ovat mm., suuret ja pienet kodinkoneet, tieto- ja teletekniset laitteet, valaistuslaitteet, sähkö- ja elektroniikkatyökalut ja tarkkailu- ja valvontalaitteet, automaattit, sekä edellä mainittujen laitteiden kaapelit. SER-romua varten on keräysastia vaarallisen jätteen varaston edessä.

Jarrunesteet/ Jäähdytinnesteet

Jäähdytin-, jarru- ja kytkinnesteet voidaan kerätä samaan tiiviiseen tynnyriin. Täydet tynnyrit toimitetaan vaarallisen jätteen varastoon niille varattuun paikkaan.